

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

особистість викладача. Викладач повинен бути прикладом для студента як професіонал. Він може і повинен допомогти студенту розкрити свій творчий потенціал, визначити перспективи його внутрішнього зростання, акцентувати увагу на тому, що в подальшому його кар'єрне зростання залежатиме від результатів навчання, вміння самостійно працювати і готовності до відповідальності за свої рішення.

Важливою умовою ефективності самостійної роботи є її контроль. Контроль самостійної роботи студента не повинен бути самоціллю для викладача, а перш за все - стати мотивуючим фактором освітньої діяльності студента. Слід включати результати виконання даної роботи в показники поточної успішності, в питання на залік (іспит), від оцінок яких залежить рейтинг студента, остаточна оцінка, а, отже, стипендія чи її розмір. Багатьом студентам важливий моральний інтерес в формі суспільного визнання - приємно бути першим на факультеті, спеціальності, в групі.

При цьому важливо прагнути до того, щоб на молодших курсах самостійна робота ставила за мету розширення і закріплення знань і умінь, що отримують студенти на традиційних формах занять. На старших курсах ця робота повинна сприяти розвитку творчого потенціалу студента. Завдання можуть носити індивідуальний, бригадний або комплексний характер. Однак контроль виконання самостійної роботи, її звіт повинні бути суто індивідуальними.

Таким чином, самостійна робота студентів є однією з важливіших складових освітнього процесу. Незалежно від отриманої професії і характеру роботи будь-який початківець-фахівець повинен орієнтуватись в інформаційному просторі, володіти фундаментальними знаннями, професійними вміннями та навиками діяльності свого профілю, досвідом творчої і дослідницької роботи по рішення нових проблем. Всі ці складові освіти формуються саме в процесі самостійної роботи студентів, адже передбачають максимальну індивідуалізацію діяльності кожного студента і можуть розглядатися одночасно і як засіб вдосконалення творчої індивідуальності.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ДИПЛОМНОМУ ПРОЕКТУВАННІ

Г.М. Станкевич, Л.Д. Дмитренко, С.М. Соц

Дипломний проект (або робота) бакалавра та кваліфікаційна робота магістра є підсумком всього процесу навчання студента в закладах вищої освіти і виконуються на його завершальному етапі. Їх виконання студентом слугує:

- закріпленню, розширенню і систематизації теоретичних знань із загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін та практичних навичок за фахом;

- розвитку вміння пошуку інформації про стан питання за заданою проблематикою на поточний момент та шляхів і сучасних способів її вирішення;
- освоєнню методик і розвитку навичок самостійної науково-дослідної роботи;
- розвитку здатності аналізувати інженерні проблеми та самостійно приймати вірні рішення, а також розробляти рекомендації щодо поліпшення, реорганізації та реконструкції підприємств галузі;
- формуванню вміння застосовувати отримані знання для розв'язання типових завдань, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю, а саме - організаційних, технічних, виробничих, економічних, наукових та ін.

Основною метою виконання дипломного проекту (роботи) є систематизація і узагальнення теоретичних знань і практичних навичок випускників.

Дипломний проект (робота), як правило, складається з теоретичної, практичної (аналітичної і наукової) та проектної частини, та виконується в більшості випадків на прикладі конкретного підприємства.

В ході роботи над дипломним проектом (роботою) майбутній фахівець має продемонструвати ступінь своєї підготовленості з обраної спеціальності, рівень загальної, наукової і професійної ерудиції, творчий пошук нових напрямків в науковому і практичному підході до розв'язання поставлених завдань.

В процесі виконання дипломного проекту (роботи) науковий керівник робить висновок про такі особисті якості студента як організованість, дисциплінованість, працездатність, ініціативність, пунктуальність, обов'язковість, здатність до аналізу, самостійність, які важливі для його майбутньої успішної професійної діяльності та кар'єрного зростання. І в процесі роботи зі студентом керівник повинен посприяти розвитку цих якостей.

Таким чином, підготовка дипломного проекту (роботи) і попередня професійно-орієнтована практика, як заключний етап навчання, відповідають за формування у студента навичок самостійної роботи в професійній області.

По закінченню роботи над дипломним проектом (роботою) проводиться його публічний захист на засіданні екзаменаційної комісії, який об'єктивно оцінює рівень знань і умінь випускника, необхідних для розв'язання типових завдань майбутньої професійної діяльності, і його творчий потенціал.

Успішний захист дипломного проекту (роботи) є правовою підставою для присвоєння студенту кваліфікації відповідного освітнього рівня.

В сучасних умовах відкритого міжнародного освітнього простору використання інноваційних інформаційних, дистанційних технологій навчання стає дуже актуальним, оскільки що з кожним роком все більше молоді вступає на навчання поряд з українськими вузами в університети інших країн.

Так за даними ЮНЕСКО, зараз за кордоном вчиться близько 40 тисяч українців і щорічно ця цифра збільшується. Все більше стає студентів, які

проходять практику або стажування за кордоном, або ж одночасно проходять навчання в українських ЗВО і в зарубіжних університетах.

І в цьому випадку без дистанційного навчання обійтися неможливо.

На кафедрі технології зберігання зерна 21 грудня 2018 року відбувся захист кваліфікаційної роботи (КРМ) магістра Г.Д. Жигунової «Технологія післязбиральної обробки та зберігання зерна півчастих пшениць», виконаної в рамках комплексної КРМ на тему «Будівництво зернопереробного комплексу з переробки півчастих зернових культур» під загальним керівництвом завідувача кафедрою технології зберігання зерна (ТЗЗ), д. т. н., професора Г.М. Станкевича.

Особливість даної роботи полягала в тому, що студентка протягом останнього семестру роботи над своєю КРМ перебувала у Франції, де проходила навчання в університеті ISA (Вищий інститут агробізнесу, м. Лілль).

Слід зазначити, що розділ КРМ «Технологічна частина» з проектування сучасного елеватора і велика частина наукової роботи (літературний огляд і експериментальна частина) були виконані студенткою на базі ОНАХТ до її від'їзду за кордон.

Однак, дуже великий обсяг роботи з обробки та аналізу результатів експериментальних даних, формулювання висновків та рекомендацій з наукових досліджень, питань проектування і технології, погодженням проекту будівництва елеватора з другим учасником комплексної КРМ, а також оформлення пояснювальної записки, графічної частини і відео-презентації, підготовки до захисту, був виконаний вже за кордоном. Тому на цьому етапі керівництво цією роботою проводилось дистанційно з використанням месенджера Viber, програмного продукту Skype, електронної пошти та соціальних мереж.

При наявності мережі Інтернет можна користуватися всіма перерахованими продуктами на будь-якому зручному для користувача пристрої: на мобільному телефоні, комп'ютері або планшеті в офлайн або онлайн-режимі з демонстрацією екрану, що дозволяє ефективно обговорювати та аналізувати дані.

Дистанційне навчання може відбуватися в будь-який зручний час, практично не виходячи з дому чи не покидаючи свого робочого місця, можна підтримувати регулярний контакт з викладачем та з іншими студентами, виконувати завдання за індивідуальними графіком і розкладом, з максимальною зручністю для студента та викладача.

Так, магістр Г.Д. Жигунова електронною поштою або за допомогою Skype надсилала на перевірку своєму керівнику - професору Г.М. Станкевичу, розроблені нею, окремі пункти пояснювальної записки (у вигляді текстових файлів), креслення (у вигляді файлів графічного редактора Autodesk AutoCAD). Отримавши перевірені матеріали із зауваженнями та рекомендаціями керівника, вносила необхідні правки та після доробки знов надсилала керівнику на остаточне узгодження. Таким же чином вона працювала і з керівником з

економічних розділів КРМ. За допомогою соціальних мереж та месенджерів було більш зручно передавати запитання та домовлятися про зручний час здійснення відео-дзвінків по Skype. Тобто, сучасні засоби комунікації надають широкий простір для спілкування, при цьому вони доступні і прості у використанні. Таким чином КРМ була виконана у повному обсязі.

Узгоджені з керівником пояснювальна записка та графічна частина роботи була переслана у електронному вигляді проф. Г.М. Станкевичу, після чого вони були роздруковані та подані на розгляд рецензенту (Шулянській А.О. - нач. виробничо-технологічної лабораторії дільниці № 1 елеватора ТОВ «Укрелеваторпром») та на розгляд Екзаменаційної комісії № 29, під головуванням Горіна В.О. - директора комплексу по перевалюванню зернових вантажів ТОВ «Ю-ПОРТ ОЧАКІВ».

Захист був проведений у аудиторії Б-327, яка підключена до мережі Інтернет. Випускниця Г.Д. Жигунова виступила з усною доповіддю перед членами Екзаменаційної комісії on-line, яку вона супроводжувала відео-презентацією на своєму комп'ютері. Крім того, у аудиторії були розвішані всі плакати та креслення графічної частини роботи. Захист проходив звичайним чином - секретар, після завершення виступу, зачитав рецензію, а випускниця дала пояснення, щодо зауважень рецензента. Потім вона відповідала на усні запитання членів спільної Екзаменаційної комісії кафедр ТЗЗ і ТПЗ.

Після цього свою роботу у звичайному порядку захистила студентка-магістрант Мащенко О.І., яка виконала свою частину комплексної роботи на тему «Розробка технології переробки зерна плівчастих зернових культур в крупи і пластівці» під керівництвом декана факультету ТЗіЗБ доцента Соца С.М.

Після закінчення захистів екзаменаційна комісія обговорила їх результати та об'явила оцінки - обидві студентки захистили КРМ на відмінно. Крім того, Г.Д. Жигунова отримала диплом з «відзнакою».

Приємно відмітити, що студенти виявили відмінні знання і професійні навички та розробили дуже цікавий, технічно грамотний проект будівництва сучасного зернопереробного комплексу з переробки плівчастих зернових культур з розробкою новітніх технологій післязбиральної обробки, зберігання зерна плівчастих пшениць та їх наступної переробки, що є актуальним на теперішній час.

Рішенням ЕК № 29 кваліфікаційну роботу магістра Жигунової Г.Д. було визнано кращою на кафедрі ТЗЗ та рекомендовано їй до участі у конкурсі кращих дипломних проектів в ОНАХТ.

Це був перший, і, на наш погляд, вдалий досвід на кафедрах ТЗЗ і ТПЗ з виконання КРМ та їх захисту з використанням дистанційного навчання, основним принципом якого є інтерактивна взаємодія у процесі роботи студентів і викладачів.

Особливості створення дистанційного курсу з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в галузі інформаційної безпеки»	
Ю.К. Корнієнко, С.В. Котлик, О.С. Бойцова	236
Особливості проведення зимового дистанційного модуля 2018-2019 н. р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	239
Впровадження ініціативи відкритого цитування для аналізу і моніторингу	
О.В. Ольшевська, В.О. Соловей, О.Ю. Сакалюк	244
Мотивація і контроль самостійної роботи студентів	
О.М. Котузаки, О.В. Макарова, Л.В. Гордієнко, Ю.Ю. Бровкіна	246
Дистанційне навчання та інновації в дипломному проектуванні	
Г.М. Станкевич, Л.Д. Дмитренко, С.М. Соц	247
Необхідність своєчасного оновлення web-сайтів закладів вищої освіти	
І.С. Чернега, Л.В. Фігурська	251
Форми організації самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни «Підприємницькі мережі»	
Ю.О. Бровкіна	253
Формування у студентів потреб і мотивів до самостійної роботи	
В.В. Атанасова, В.С. Степанова	254
Самостійна робота студентів як складова частина процесу навчання	
А.Д. Салавеліс, С.Л. Колесніченко, Ю.О. Козонова	255
Самостійна робота студентів при засвоєнні дисципліни «Інновації в індустрії гостинності»	
Л.А. Тітомир	257
Використання елементів дистанційної освіти при підготовці бакалаврів з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»	
С.М. Неменуша	258
Дистанційне навчання іноземних мов	
О.С. Зінченко, С.Я. Маслоva, А.В. Руда	260
Масові відкриті онлайн-курси - частина сучасного освітнього процесу у вищої освіти	
Л.М. Сагач	262
Контроль знань дистанційного модуля з хімічних дисциплін	
О.О. Антіпіна, Н.К. Черно	263
ІТ-технології у дисципліні «Електромонтажні роботи»	
П.М. Монтік, А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна	264
Про роль самостійної роботи під час дистанційного навчання на кафедрі Електромеханіки та мехатроніки	
Р.В. Амбарцумянц, С.В. Тутаєв	265
Самостійна робота як форма підвищення рівня учбового процесу	
Г.А. Аванес'янц	266
Деякі активні (інтерактивні) форми і методи навчання	
А.В. Вітюк, Н.Г. Коновенко	267
Ефективність застосування проектів у самостійній пізнавальній діяльності студентів	
А.В. Вітюк, Н.В. Нужна	270